

ՀՀ Ֆինանսների նախարարություն

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 9/8

9 մարտի 2016 թ.

Քննարկվեց «Դավթյան հայր և որդիներ» ՍՊԸ 02.02.2016թ-ի գանգատը ՀՀ ՖՆ ստուգումների կազմակերպման և դիտարկման վարչության 09.12.2015թ-ի թիվ 5012731 ակտի դեմ:

«Դավթյան հայր և որդիներ» ՍՊԸ գանգատում բերված փաստարկները.

«Դավթյան հայր և որդիներ» ՍՊԸ-ն (այսուհետ նաև Ընկերություն) գտնում է, որ ՀՀ ՖՆ ստուգումների կազմակերպման և դիտարկման վարչության 09.12.2015թ. թիվ 5012731 ստուգման ակտը կազմվել է ՀՀ գործող օրենսդրության նորմերի կոպիտ խախտումներով, հետևապես ակտի 1-ին, 4-րդ, 22-րդ և 23-րդ կետերը պետք է ճանաչել անվավեր:

Ստուգումն իրականացնող պաշտոնատար անձինք շահութահարկի և ավելացված արժեքի հարկի գծով լրացուցիչ գանձման ենթակա գումարներն առաջադրել են այն հիմքով, որ Ընկերությունն իբր չէր կարող 2013–2015թթ. ընկած ժամանակահատվածում հանդիսանալ շրջանառության հարկ վճարող, քանի որ Ընկերության հիմնադիրը (ով միաժամանակ հանդիսանում է Ընկերության տնօրեն) այդ ժամանակահատվածում հանդիսացել է նաև անհատ ձեռնարկատեր:

Վերը նշված հիմնավորումներն անհիմն են, քանի որ Մուշեղ Դավթյանը որպես անհատ ձեռնարկատեր դեռևս 2005թ-ից գործունեությունը դադարեցրել է: Գործունեությունը դադարեցնելու մասին անմիջապես հայտնվել է Սևանի տարածքային հարկային տեսչությանը, ինչպես նաև իր անվամբ ՀԴՄ-ն հաշվառումից հանվել է: 2006թ-ին իրեն կանչել են տեսչություն և հայտնել են, որ օրենք է ընդունվել, ըստ որի գործունեություն չձավալող անհատ ձեռնարկատերերի ցանկերը, այդ թվում նաև իրենը, ուղարկվելու են պետական ռեգիստր՝ վկայականներն անվավեր ճանաչելու և լուծարելու համար: Վկայականը հանձնել է և կարծել, որ այդ օրվանից որպես անհատ ձեռնարկատեր լուծարված է:

Հետագայում պարզվել է, որ Սևանի տարածքային հարկային տեսչությունը ցուցաբերել է անգործություն և իրեն չի ներառել լուծարման ենթակա անհատ ձեռնարկատերերի ցուցակի մեջ և չի ներկայացրել պետական ռեգիստր:

Օրենքի պահանջները Սևանի տարածքային հարկային տեսչության կողմից չկատարելու պատճառով Մուշեղ Դավթյանը ձևական (իրավաբանական առումով) մնացել է որպես անհատ ձեռնարկատեր, սակայն փաստացի ձեռնարկատիրական գործունեություն չի իրականացրել 2005 թվականի նոյեմբեր ամսից մինչև օրս:

Մուշեղ Դավթյանը կարծել է, թե 2006թ-ից որպես անհատ ձեռնարկատեր լուծարվել է, հետևաբար 2013-2015 թ-ին Ընկերությունը պետք է աշխատեր շրջանառության հարկով, ինչն էլ արվել է:

Հարկ է նշել նաև, որ 2013թ-ին Սևանի տարածքային հարկային տեսչությունը Ա/2 Մուշեղ Դավթյանից գումար բռնագանձելու վերաբերյալ հայցադիմում էր ներկայացրել ՀՀ վարչական դատարան: ՀՀ վարչական դատարանն իր վճռով նույնպես արտահայտել է այն դիրքորոշումը, որ Սևանի տարածքային հարկային տեսչության կողմից ցուցաբերած անգործության պատճառով Մուշեղ Դավթյանը չի կարող կրել պարտավորություններ: Դատարանը նույնպես նշել է, որ Սևանի ՏՀՏ-ին դեռևս 2015թ. Մուշեղ Դավթյանի

վերաբերյալ տվյալները պետք է ներկայացրած լինեն պետական ռեգիստր լուծարման (վարչական գործ թիվ ՎԴ2/0388/05/13):

Բացի այդ, ստուգումն իրականացնող անձինք նույնիսկ օրենքի սխալ մեկնաբանման արդյունքում էլ շահութահարկի և ԱԱՀ-ի գումարները սխալ են հաշվարկել, քանի որ ծախսերը հիմնավորող փաստաթղթերը ոչ բոլորն են հաշվի առնվել: Հարկ է նշել նաև, որ ստուգումն իրականացնող անձինք չեն սպասել, որպեսզի Ընկերության կողմից ակտի նախագծի վերաբերյալ օրենքով սահմանված ժամկետում ներկայացվի առարկություններ: Ըստ էության առարկությունները չեն ուսումնասիրվել և ստուգման ակտին չեն կցվել: Խախտվել են «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի պահանջները:

Մասնավորապես, Ընկերությանը ստուգման ակտի նախագիծը հանձնվել է 2015թ. նոյեմբերի 30-ին (ակտի նախագիծը ստանալուց կատարվել է նաև համապատասխան նշում): 2015թ. դեկտեմբերի 4-ին փոստային ծառայության միջոցով ուղարկվել է գրավոր առարկությունը: Ըստ հետադարձ ծանուցման անդորրագրի, առարկությունը ՀՀ ՖՆ ստուգումների կազմակերպման և դիտարկման վարչությունը ստացել է 2015թ-ի դեկտեմբերի 8-ին: Սակայն առարկությունը չի ուսումնասիրվել և այն ստուգման ակտին չի կցվել: Փոխարենն Ընկերությանը հասցեագրված գրությամբ պատասխանվել է հետևյալը. «հաշվի առնելով, որ ակտի նախագծի վերաբերյալ առարկությունները ներկայացվել են օրենքով սահմանված ժամկետների ուշացումով, ուստի ստուգման ակտը Ձեզ է ներկայացվում առանց առարկությունների»:

Ըստ գանգատի, խախտվել են «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի ա) կետի, 57-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 6-րդ հոդվածի պահանջները:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի դրույթներով Ընկերությունը խնդրում է ՀՀ ՖՆ ստուգումների կազմակերպման և դիտարկման վարչության 09.12.2015թ. թիվ 5012731 ստուգման ակտն ամբողջությամբ կամ ստուգման ակտի 1-ին, 4-րդ, 22-րդ և 23-րդ կետերը չեղյալ համարել (անվավեր ճանաչել):

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ՖՆ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ֆինանսների նախարարի 23.10.2015թ-ի թիվ 5012731 հանձնարարագրի համաձայն «Դավթյան հայր և որդիներ» ՍՊԸ-ում կատարվել է բյուջեի հետ փոխհարաբերությունների և հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող ՀՀ օրենսդրության առանձին պահանջների կատարման ճշտության ստուգում: Արդյունքում կազմվել է ՀՀ ՖՆ ստուգումների կազմակերպման և դիտարկման վարչության 09.12.2015թ. թիվ 5012731 ակտը (այսուհետ նաև Ակտ), որով լրացուցիչ գանձման է առաջադրվել ընդամենը 4.572.482 դրամ, ինչպես նաև 412.984 դրամ հետ վերադարձման գումար:

Ակտի 1-ին և 4-րդ կետերով մասնավորապես արձանագրվել է, որ ընկերությունը 2013-2015թ.թ. Սևանի ՏՀՏ ներկայացրել է շրջանառության հարկի հաշվարկներ: Քանի որ 2013-2015թ.թ. գրանցված է եղել «Մուշեղ Դավթյան» Ա/Ձ-ն (ՀՎՀՀ 75405275) և միևնույն ժամանակ Մուշեղ Դավթյանը հանդիսացել է «Դավթյան հայր և որդիներ» ՍՊԸ

(ՀՎՀՀ 08608767) 20 և ավել տոկոս բաժնետերը, այդ իսկ պատճառով «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-ի կետի «գ» ենթակետի համաձայն ընկերությունը պետք է հանդիսանար ԱԱՀ վճարող:

Արդյունքում Ակտի 1-ին և 4-րդ կետերով, համապատասխանաբար՝ շահութահարկի և ավելացված արժեքի հարկի գծով լրացուցիչ գանձման է առաջադրվել ընդամենը 532.028 դրամ և 4.012.086 դրամ: Մինևույն ժամանակ, ընկերության կողմից 2013թ-ի 1-ին եռամսյակից մինչև 2015թ-ի 3-րդ եռամսյակը ներկայացված շրջանառության հարկի հաշվարկներում արտացոլված բյուջե վճարման ենթակա շրջանառության հարկի գումարները՝ ընդամենը 412.984 դրամ, Ակտի 22-րդ կետով առաջադրվել է հետ վերադարձման:

Սույն գործում առկա ապացույցների ուսումնասիրության արդյունքում Հանձնաժողովը գտնում է, որ ստուգվող ժամանակաշրջանում ընկերությանը շրջանառության հարկով հարկման դաշտից հարկման ընդհանուր դաշտ տեղափոխելու և դրա հետևանքով համապատասխան հարկատեսակների գծով լրացուցիչ պարտավորությունների առաջադրումը չի բխում ՀՀ օրենսդրության պահանջներից, հետևյալ պատճառաբանությամբ.

«Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի գ) ենթակետի համաձայն՝ շրջանառության հարկ վճարողներ չեն կարող համարվել առևտրային կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը, նոտարները, եթե՝ առևտրային կազմակերպությանը, անհատ ձեռնարկատիրոջը կամ նոտարին պատկանում է Հայաստանի Հանրապետության այլ ռեզիդենտ հանդիսացող առևտրային կազմակերպության կանոնադրական (բաժնետեր) կապիտալի 20 տոկոս և ավելի փայաբաժինը (բաժնետոմսը, բաժնեմասը):

Հարկ է նշել, որ «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ և փոփոխություն կատարելու մասին ՀՕ-167-Ն օրենքի 1-ին հոդվածի համաձայն «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ 2012 թ-ի դեկտեմբերի 19-ի ՀՕ-236-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 4-րդ հոդվածը լրացվել է հետևյալ բովանդակությամբ 3.1-ին մասով.

«3.1. Սույն հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի «ա»-«գ» ենթակետերով նախատեսված դեպքերում կազմակերպությունը, անհատ ձեռնարկատերը և նոտարը օրենքով սահմանված այլ պայմանները բավարարելու դեպքում համարվում են (շարունակում են համարվել) շրջանառության հարկ վճարող, եթե այդ ենթակետերում նշված այլ անձինք հարկային մարմին են ներկայացրել գործունեությունը դադարեցնելու մասին հայտարարություն և փաստացի գործունեություն չեն իրականացրել»:

Նույն օրենքի 4-րդ հոդվածի համաձայն. «Մինչև 2016 թվականի հունվարի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում անձին շրջանառության հարկ վճարող համարվելու առումով բավարար է միայն սույն օրենքի 1-ին հոդվածում նշված այլ անձանց կողմից փաստացի գործունեություն իրականացված չլինելու հանգամանքը: Եթե կազմակերպությունը, անհատ ձեռնարկատերը կամ նոտարը մինչև 2016 թվականի հունվարի 1-ը, Օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի «ա»-«գ» ենթակետերի համաձայն, չեն համարվել շրջանառության հարկ վճարող կամ դադարել են համարվել շրջանառության հարկ վճարող, ապա սույն օրենքի ընդունումից հետո նրանց մասով հարկային պարտավորությունների վերահաշվարկ չի կատարվում»:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ ընկերությունը բավարարում է «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ և փոփոխություն կատարելու մասին ՀՕ-167-Ն օրենքի 1-ին և 4-րդ հոդվածներով սահմանված դրույթների պահանջներին: Մասնավորապես, Մուշեղ Դավթյանը որպես անհատ ձեռնարկատեր դեռևս 2005թ-ից դադարեցրել է գործունեությունը, ինչի մասին հայտնել է Սևանի տարածքային հարկային

տեսչություն, ինչպես նաև իր անվամբ հաշվառված ՀԴՄ-ն հանվել է հաշվառումից: Բացի այդ, գործում առկա չէ որևէ ապացույց 2005թ-ից հետո ընկած ժամանակահատվածում Ա/Ձ Մուշեղ Դավթյանի կողմից գործունեություն իրականացված լինելու վերաբերյալ: Այսինքն, հիմնավորված է համարվում Ա/Ձ Մուշեղ Դավթյանի կողմից փաստացի գործունեություն իրականացված չլինելու հանգամանքը:

Քննարկվող դեպքում «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ և փոփոխություն կատարելու մասին ՀՕ-167-Ն օրենքն ընդունվել է 24.11.2015 թ-ին, իսկ ընկերության նկատմամբ Ակտը կազմվել է (հարկային պարտավորությունների վերահաշվարկը կատարվել է) 09.12.2015թ-ին: Այսինքն, ընկերության հարկային պարտավորությունների վերահաշվարկը կատարվել է վերոգրյալ ՀՕ-167-Ն օրենքն ընդունումից հետո, ինչը հակասում է նույն օրենքի 4-րդ հոդվածով նախատեսված դրույթների պահանջներին:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Հանձնաժողովը եզրակացնում է, որ ստուգվող ժամանակաշրջանում ընկերությանը շրջանառության հարկով հարկման դաշտից հարկման ընդհանուր դաշտ տեղափոխելու հետևանքով Ակտով թե գանձման, թե հետ վերադարձման առաջադրված պարտավորությունները ենթակա են վերանայման:

Ինչ վերաբերվում է գանգատում բերված պնդումներին, որ ակտի նախագծի դեմ ներկայացված առարկությունները չեն ուսումնասիրվել և ստուգման ակտին չեն կցվել, որի արդյունքում խախտվել են «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի պահանջները, ապա հարկ է նշել, որ նշված պնդումները հիմնավոր չեն, քանի որ առարկությունները բերվել են նշված իրավանորմով նախատեսված ժամկետի խախտմամբ: Այդ մասին ընկերությանը հայտնվել է ՀՀ ՖՆ 09.12.2015թ-ի թիվ 19-5/39241-15 գրությամբ:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

Չեղյալ համարել ՀՀ ՖՆ ստուգումների կազմակերպման և դիտարկման վարչության 09.12.2015թ-ի թիվ 5012731 ակտի 1-ին, 4-րդ և 22-րդ կետերը:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ

